

2021-09-09
I2021/02335
I2019/01527 (delvis)

Infrastrukturdepartementet

Luftfartsverket

601 79 Norrköping

Uppdrag att genomföra en översyn av det undre luftrummet

Regeringens beslut

Regeringen ger Luftfartsverket i uppdrag att genomföra en översyn av det undre luftrummet (under 2 900 meter). Inom ramen för översynen ska Luftfartsverket ta fram en alternativ utformning av luftrumsstrukturen i det undre luftrummet. Uppdraget innefattar även samverkan och framtagande av en genomförandeplan.

Översynen ska resultera i förslag till en luftrumsstruktur för det undre luftrummet som säkerställer att utformningen uppfyller dagens krav på säkerhet, miljö, kapacitet och kostnadseffektivitet och som tar hänsyn till behovet av uppbyggnad av särskilda funktionaliteter för obemannad luftfart (drönare). Samtidigt ska tillgängligheten säkerställas för Försvarsmakten och för andra användare på lägre höjder. Såväl den civila som den militära luftfartens behov ska beaktas.

Luftfartsverket ska presentera en kostnadsbedömning avseende de förslag som redovisas.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Transportstyrelsen, Trafikverket och Försvarsmakten samt i tillämpliga delar med övriga berörda myndigheter och aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet). En delredovisning ska lämnas senast den 31 mars 2022 och en slutredovisning senast den 31 augusti 2023.

Skälen för regeringens beslut

Det undre luftrummet definieras i regel som den del av luftrummet som är under 2 900 meter. Det undre luftrummet utgör den mest komplexa delen av luftrummet. Det består av flera olika luftrumsvolymer, där vissa delar är kontrollerat och andra delar okontrollerat luftrum.

Regeringen gav den 9 maj 2018 (N2018/02937) Luftfartsverket i uppdrag att genomföra en fördjupad studie av det svenska luftrummet.

Luftfartsverket slutredovisade uppdraget den 9 maj 2019. I sin redovisning föreslår myndigheten bl.a. en översyn av det undre luftrummet. Myndigheten anför att befintliga terminalområden inte längre har en ändamålsenlig utformning och inte möter dagens behov. Luftfartsverket påpekar att utformningen av det undre luftrummet, bortsett från ett flertal mindre justeringar, inte har varit föremål för en väsentlig översyn sedan 1990-talet. Utformningen av det undre luftrummet är därför enligt Luftfartsverket inte anpassad för nuvarande krav och behov. Luftfartsverket bedömer därför att en översyn behöver genomföras skyndsamt.

Regeringen delar Luftfartsverkets bedömning. En väsentlig översyn har, som Luftfartsverket påpekar, inte genomförts sedan 1990-talet, vilket innebär att det inte är självklart att utformningen av det undre luftrummet uppfyller de krav på säkerhet, miljö, kapacitet och kostnadseffektivitet som utformningen bör uppfylla. Bl.a. har såväl trafikvolym som de luftfartyg som använder luftrummet förändrats väsentligt och nya typer av användare, t.ex. obemannade luftfartyg (drönare), har tillkommit. Som Luftfartsverket lyfter fram behövs översynen bl.a. för att säkerställa att miljöeffektiva inflygningar kan genomföras på ett säkert sätt. Enligt regeringens bedömning är därför en översyn av det undre luftrummet angelägen och bör, som Luftfartsverket påpekar, genomföras skyndsamt. Luftfartsverket bör därför få i uppdrag att genomföra en djupanalys av förhållandena och föreslå en alternativ utformning av luftrummet på lägre höjder

I det undre luftrummet finns ett stort antal flygplatser och ett stort antal användare. Flygtrafiktjänsten i det undre luftrummet utförs av flera leverantörer. Det undre luftrummet nyttjas av alla typer av luftfartyg. Det finns därmed ett antal behov och funktioner att beakta vid utformningen av det undre luftrummet. Avgörande för en optimal utformning är att den civila luftfartens olika behov fortsatt kan tillgodoses inom ramen för säkerhets-

och miljökrav och att Försvarsmaktens behov tillgodoses. Utformningen behöver också vara kostnadseffektiv och beakta utvecklingen av den obemannade luftfarten (drönare). I detta arbete behöver därför de olika användarna och verksamhetsföreträdarna involveras så att avvägningen mellan olika behov blir väl underbyggd. Det är också angeläget att de myndigheter som har uppgifter som berörs av översynen är delaktiga i framtagandet av förslagen. Försvarsmakten har härvid en särskild roll.

Transportstyrelsen är den myndighet som är ansvarig för godkännande av förändringar av luftrummet. Det är av betydelse att arbetet bedrivs så att förutsättningar för ett senare godkännande kan beaktas i processen. Luftfartsverket bör därför samverka med Transportstyrelsen på det sätt och i den omfattning som Transportstyrelsen anser lämpligt.

Utgifterna för översynen av det undre luftrummet ska belasta det inom utgiftsområde 22 uppförda anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur*, anslagsposten 11.1 *Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar* till ett belopp om högst 5 000 000 kronor.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Anita Wetterlöf Ajaxon

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Försvarsdepartementet/MFI och MFU
Finansdepartementet/BA
Infrastrukturdepartementet/TP och TM
Försvarsmakten
Trafikverket
Transportstyrelsen
Swedavia AB